

«ЁСЦЬ ІДЭЯ Ў ДЗЕЎКІ ВЕРЫ, ЯК ПРЫВАБІЦЬ КАВАЛЕРАЎ...»

Што было — было. Адна кабета ў бальніцу з'езджала. А перад тым — адкрыла халадзільнік, паказала мужу, што можна з'есці сёння, што заўтра... Ён аж пакрыўдзіся: што я — маленькі, сам не сцяплю? Цяміў і сапраўды — дні са тры. На чацвёрты (сам расказваў) — стаў кашу варыць. У каструлю насыпаў грэчкі, наліў вады, паставіў на агонь, пайшоў глядзець тэлевізар. Там жа, седзячы ў крэсле, падумаў, што жанчыны самі па сабе — стварэнні цікавыя, але ж досыць бесталковыя. Вось што яны гадзінамі робяць на кухні? Навошта стаяць ля пліты, калі яна сама... Пакуль так думаў, з кухні пацягнула дымком. Грэчка знізу падгарэла, зверху была сырая. Прыйшлося выкінуць... Замачыць гэту каструлю, узяць іншую, зноў насыпаць круп, наліць вады, уключыць газ і сесці глядзець тэлевізар. ...Калі карацей, то не еўшы лёг чалавек і не спаўшы ўстаў, бо, гладны, да ранку мыў посуд.

...Кажаце, што апошні конкурсны здымак як быццам не пра тое? А гэта — як паглядзець. **Спадар Валерый Гаўрыш з Чавусаў** вырашыў, напрыклад, што дзеўка з верхняй фоткі замуж выходзіць, жыць плануе асобна ад бацькоў, посуд падбірае. Чаму вось гэтак мерае? Ды на ўсякі выпадак:

*Многія ўсміхаюцца,
Калі ў загс збіраюцца...
Што нявестам раіць дзед?
Муж — ён падкі на абед.
Калі жонка не тупая,
Ежа будзе — яшчэ тая...
Калі ж звіліл толькі дзве —
Быць гаршку на галаве.*

Што тут казаць, сустракаюцца (а сярод маладых — пагатоў) гора-гаспадыні і такія ж гаспадары. Але іншых, згадзіцеся, болей. «Дарагая, — адзін з такіх жонцы казаў, — калі я памру, ты не дужа бядуй, добра? Замуж выходзь — будзь шчаслівая... У мяне адна толькі просьба! — хай ён дзяцей не крыўдзіць!»... Жонка ў адказ: «Як ты мяне дастаў!.. Нармальны суп! Не хочаш — не еш!» А калі ясі, то і нагадваць ці варта (услед за **спадарыняй Валянцінай Гудачковай з Жыткавічаў**):

*Мусіць, кожны змалку чуе
У хаце прыказку такую:
Недасол — ён на сталі,
Перасол на галаве...
Закарцела ўбачыць Каці,
Як што мае выглядаці.*

Дзіўна, але ж факт: гэтай маладзіцы пасуе — нават «перасол»! Калі ён быў... Ці будзе. Бо хутчэй за ўсё, паводле **спадарыні Гудачковай**, тут іншае:

*Ёсць ідэя ў дзеўкі Веры,
Як прывабіць кавалераў:
Выгляд мае — усім на дзіва —
І красуня, і гаспадыня!*

Што праўда, тое праўда! Ну палюбуйцеся! Вам цікава, дзе яна жыве-гаспадарыць? На думку **спадара Віктара Сабалеўскага з Узды**:

*Маня ў горад, у сталіцу
Перабралася зімой.
Ды ўсё сніцца маладзіцы
Вёска, вольніца, спакой...
Нават ежу у каструлях
Ёй нясмачна гатаваць,
Вось бы ў печы, як бабуля...
Ёсць гаршкі?
Дык будзем браць!*

Што з імі потым рабіць, як карыстацца, Мані расказваць не трэба, а вось іншым... «На прагляд розных там прымітыўных тэлешоу накітавалі «Абмену жонкамі» ў мяне ні часу, ні ахвоты няма, — піша **спадар Мікалай Старых з Гомеля**, — але ж, убачыўшы ў газеце чарговы конкурсны здымак, я вырашыў трохі паглядзець...» Што з гэтага атрымалася? Чытайце:

*Зацікавіў дзевак новы
Невядомы быт вясковы.
А таму мінчанка Жанка
Не паненка ўжо — сялянка.
У кухні бачыць чыгуны:
Можа, служаць як званы —
Каб склікаць людзей на збор?
Можа — галаўны убор?*

Яшчэ адно «можа» ад **спадара Мікалая Касмачэўскага з Наваполацка**:

*У вялікіх гарадах
Ёсць для музыкі размах,
Там палацы, «партаменты»
І, вядома ж, інструменты.
Людзі вёскі любяць джаз,
Ды прылад няма у нас.
Перабралі, што маглі,
Да гаршкоў і труб дайшлі...*

Бо (на думку **сужэнцаў Астроўскіх з Мінска**):

*У нашай вёсцы на Каляды
Ў ход ідуць усе прылады:
Ступы, сані, вілы, дровы,
Дзверы вам замкнуць гатовы,
А вось тут, глядзіце самі,
Як цікава з кацялкамі:
Можна шышкі набіваць,
Можна — полечку сыграць!*

Ну чаму б і не:

*Як ёсць талент, на сяле
Можна граць на чапляе,
На лапатах, тапарых,
Аж да звону у вушах!*

Ён, праўда, мала каму спадабаецца — яго трэба лячыць. «Калі ласка, падкажыце мне, як прайсці да бальніцы?» — спытаў адзін хворы ў карэннага адэсіта. «О-о, гэта цяжка растлумачыць, — пачухаў патыліцу той. — Прасцей будзе стукнуць вас па галаве і выклікаць «хуткую».

Дык, можа, вось тут і гаршчок не гаршчок, а свайго роду шлем ці скафандр? А то і наогул — дэманстрацыя мадэляў?

*«Столькі выдумкі ў народзе...
Чыгункі — глядзіце — ў модзе!
Хто іх выкінуў учора,
Аж чарнее сёння з гора!
Я вось здымак разглядаю, —*

*Толькі локці не кусаю:
Каб наперад моды знала
Я б таксама шыкавала!» —*

зайздросціць маладзіцы **спадарыня Ніна Кандрашонак з Петрыкава**. І ці толькі яна?! Мы ўсе, відаць (на думку **спадара Сабалеўскага**):

*Аддаём даніну модзе:
Ледзь вясна —
без шапак ходзім.
А калі мароз знянацку?
Ці мяцеліца, снягі?
Трэба, значыць, уцяпляцца,
А то вымерзнуць мазгі.*

Згадзіцеся, шкода будзе, бо апошнім часам ім і без таго дастаецца, прычым — з усіх бакоў. Адна маладзічка пра сябе напісала, што сядзіць на дыеце, што скінула ўжо два кілаграмы і цяпер нічога не цяміць. Значыць, гэта быў... мозг?!

Як вядома, лішняя вага да чалавека часцей вяртаецца, чым не вяртаецца, а вось шэрае рэчыва, яно... Мае рацыю **спадарыня Іна Алісевич з Уздзеншчыны**:

*Што ты, дзеванька, ні мерай —
Застанешся мышкай шэрай.
«Кацялок» варыць не будзе,
Ад таго, што ў ім — на людзі...
Лепш навуку ўпарта грызці:
Тады знойдзецца і выйсце.*

На жаль, працэс «грызэння» хуткім не назавеш. Ды і зубоў шкада. Ведаецца, што іх ратуе лепей за ўсё? Па прызнанні аўцюкоў — своечасова закрыты рот.

Што ратуе гандаль? Ці вам кажаць?

*У каго «кацёл» не варыць,
Тому новенькі папараць...
Затаварылася крама, —
Рознай можа быць рэклама.*

Гэта ўбачыла на здымку **спадарыня Валянціна Гудачкова**. Яна ж, што называецца, аддала належнае дырэктару крамы, якога, згадзіцеся, не папракнеш у адсутнасці крэатыўнага мыслення. А калі ў гэтым «роліку» да «відэарада» яшчэ і словы дадаць...

*Ну пачуйце (з вуснаў прыгажуні):
«Падыходзьце, паглядзіце —
Няма лепшае пасуды!
(За ўсмішку не плаціце —
Бо яе нашу я ўсюды...)
А гаршкі — вышэйшай пробы,
І нядорага прадам:
Імі выдалі заробак,
На паўгода гандлю нам.»*

Апошнія два радкі ад **спадара Віктара Сабалеўскага** можна памяняць на іншы альбо не агучваць, а вось першыя: «няма лепшае пасуды»...

Стравы ў ёй, згадзіцеся, і праўда смачныя: з імі да едакоў ніякага прымусу! «Зая, а ты праўда хатняя гаспадыня?» — «Ну». — «А скажы мне што-небудзь па-свойму, па-хатнегаспадыньску». — «Рот закрый і еш, што даюць».

Зрэшты, у гаршках (на думку **спадарыні Любові Чыгрынавай з Мінска**) можна не толькі варыць ці тушыць:

*На распродажы Пятроў
Купіў сотню чыгункоў,
Бо яны без рускай печы
Непатрэбнай сталі рэччу.
Ды Пятроў жа не дурны:
Чыгуны ў яго — званы.
А яшчэ на сэлфі мода,
Для яго і тут выгода.*

Прычым — далёка не адзіная. Чарговую прадпрымальніку **Пятрову** падказвае **спадарыня Гудачкова**:

*На святочны вечарок
Робім стрыжку «пад гаршчок».
Была мода у дзядоў
Ды вяртаецца ізноў!*

Адкуль тры фразы, якія прамаўляць небажэліцца: «Ты памыляешся» (на адрас жонкі), «Я не хачу есці» (на адрас бабулі) і «Зрабіце на свой густ» (на адрас цырульніка). Праўда, валасы не вушы, — яны адрасуць. І непрыемнасці, дасць бог, скончацца. Што пачнецца? Слова **спадарыні Наталлі Шкут са Светлагоршчыны**:

*Закарцела неяк Свеце
Зоркай стаць у інтэрнэце,
Ідэя фікс —
ні даць ні ўзяць —
Болей лайкаў атрымаць.
Ёй, каб спраўдзіць гэту мару,
Чыгунок і той да твару!*

А чаму б і не калі...

*Эх, была ні была:
Прэч нягоды — напасці!
Да гаршка дажыла
І смяюся ад шчасця!*

На такой вось аптымістычнай ноце — ад **сямікласніцы СШ № 3 з Вілейкі Карыны Цанунінай** — можна было б паставіць кропку,

завяршыць гэты агляд, аднак трэба вярнуцца да папярэдняга. Такім чынам найлепшыя радкі да конкурснага здымка, змешчанага ў нумары «Звязды» за 15 студзеня, паводле меркаванняў вялікага чытацкага журы, даслалі **спадарыні Любоў Чыгрынава з Мінска, Ніна Бурко з Бярэзіншчыны, Карына Цануніна з Вілейкі, спадары Іван Сіманёнак з Паставаў, Іван Астроўскі з Мінска і Мікалай Старых з Гомеля**.

Крыху паспрачаўшыся, з гэтым, апошнім меркаваннем, пагадзілася і журы маленькае рэдакцыйнае. Такім чынам прыз у выглядзе падпіскі на дарагу сэрцам «Звязду» на другі квартал 2019 года накіроўваецца ў слаўны Гомель...

Вы таксама хацелі б атрымаць родную газету на роднай мове? Тады варыянтаў два: першы — аформіць падпіску (а зрабіць гэта можна заўсёды), другі — уважліва паглядзець на новы конкурсны здымак, прыдумаць падпіс (можна некалькі, але не больш за восем радкоў) і даслаць у рэдакцыю. Самыя ўдалыя варыянты будуць змешчанага, а вось пераможца, аўтар самага-самага — яшчэ і адзначаны. Той самай падпіскай.

Дарэчы, «жменька» лічбаў: «Сын Сяргея Ясеніна Канстанцін, — заўважае **спадар Мікалай Старых**, — быў вялікім аматарам спартыўнай статыстыкі. Ён ведаў нават тое, у якія вароты — усходнія ці заходнія — забівалі больш галоў на фіналах Кубка СССР. Мне да яго лаўраў як да неба, але... Летась у «Звяздзе» было шэсць здымкаў, да якіх мы, чытачы, складалі подпісы. Найлепшымі прызнаваліся радкі Івана Сіманёнка з Паставаў, Аляксандра Матошкі з Расоншчыны, Віктара Сабалеўскага з Узды, сужэнцаў Ніны ды Івана Астроўскіх і Любові Чыгрынавай з Мінска, Наталлі Шкут са Светлагоршчыны... Што датычыцца колькасці перамог за ўсе гады існавання звяздоўскага конкурсу, то спадарыня Чыгрынава дагнала летась Анатоля Гарачова (ён, на жаль, чамусьці выйшаў з гульні). У іх па дзесьці перамог. Восем — у сужэнцаў Астроўскіх, сем — у спадара Гаўрыша».

Як той казаў, ёсць да чаго імкнуцца. Пішыце!

**Валянціна ДОЎНАР.
Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.**

